

Препоручујемо Нашим Министрима: унутрашњих дела и финансије, да овај закон обнародују и о извршењу се његовом старају, властима заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покорвају.

28. Децембра 1878.
у Нишу.

(М. П.)

*Види и ставио државни печат,
чувар државног печата,
министар правде,*

Д. Матић с. р.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

Министар унутрашњих послова,

Рад. Милојковић с. р.

Министар финансије,

В. Јовановић с. р.

МИЛАН М. ОБРЕНОВИЋ IV.

по милости божијој и вољи народа,

КЊАЗ СРПСКИ.

ПРОГЛАШЉЕМО И ОБЈАВЉУЈЕМО СВИМА И СВАКОМЕ, ДА ЈЕ НАРОДНА СКУПШТИНА РЕШИЛА, И ДА СМО МИ ПОТВРДИЛИ И ПОТВРЂУЈЕМО:

ЗАКОН

о суђењу и о законима, по којима ће се судити у присаједињеним пределима.

Члан I.

До сад основани приватно-правни односи у присаједињеним пределима, у колико нису расправљени и решени, као и право о својини непокретности и о наслеђу, доказиваће се и судити код судова по досадашњем у тим пределима обичају; а у колико тај правни обичај не би био изван, саображаваће се начелима српског грађанског законика.

Члан II.

Што се пак тиче правних односа између оних, који у тим пределима неке земље држе и раде, и оних, који са тих земаља траже извесне користи и услуге под разним називима, као и случајева, где једном припада земља а другом зграда, то ће се доцније решити законодавним путем, пошто се тачно проучи и извиди.

Члан III.

А унапредак, пошто овај закон у живот ступи: о грађанским законима у опште, лична права гра-

ђана по сопственим својствима, права и дужности супружника, права и дужности родитеља и деце, права на ствари, државина и права држања, прибављање ствари, прибављање ствари прираштајем и припатком, прибављање ствари предајом, о залози, о службеностима, о тестаменту или завештању, о садржају, смислу и тумачењу тестаментa, о томе како завешталац о свом имању може располагати, о уговорима у опште, о поклонима, о остави или аманету, о наручи или послузи, о зајму, о пуномоћству и деловодству, о промени, о продаји и куповини, о закупу, о најму, о ортаклуку, о брачним уговорима, о уговорима одважним или на срећу, о накнади учињене штете, о начину, којим се утврђују права и обвезе, о преиначењу (промени) права и обвеза, како престају права и обвезе, као и о застарелости, — расправљаће се и судити по грађанском законикy за Кнежевину Србију од 25 Марта 1844 год. и по изменама и допунама у томе законикy учињеним.

Члан IV.

Исто тако кад овај закон у живот ступи, почеће у присаједињеним пределима важити:

1. Закон о устројству судова окружних, апелацијoног и касацијoног од 20 Фебруара 1865 год. (Збор. XVIII. стр. 23), са изменама и допунама, и устројство трговачког суда од 12 Децембра 1859 год. (Збор. XII. стр. 107), са допуном § 15 истог устројства од 3 Јануара 1867 год. (Збор. XX. стр. 2);

2. Законик о поступку судском у грађанским парницама од 20 Фебруара 1865 год. и његове измене и допуне.

Но пређе уговорени дугови и сва примања и давања, која прелазе вредност од 250 гр. пореских, у присаједињеним пределима моћиће се до конца 1880 год. доказивати по досадашњем у тим пределима обичају и начину, и сведоцима, а да не мора бити писмене исправе, каква се тражи по § 242 грађ. пост.

У споровима пак у вредности до 50 динара расправљаће се и судити по прописима привременог закона о уређењу ослобођених предела од 3 Јануара 1878 год. (Збор. 32. стр. 250), а не по глави I. грађ. поступка;

3. Законик о поступку судском у кривичним делима од 10 Априла 1865 год., са изменама и допунама његовим, изузимајући само измене и допуне од 10 Јануара 1876 год. (Збор. XXVIII. стр. 44);

4. Закон о стецитном поступку од 17 Марта 1861 год. К. В. № 597
Сл. № 436 (Збор. 30. стр. 390), са његовим изменама и допунама;

5. Трговачки законик од 26 Јануара 1860 год. (Збор. 30. стр. 348), са изменом § 15 истог законика од 22 Новембра 1861 г. (Збор. XIV. стр. 201);

6. Казнителни законик од 29 Марта 1860 год. са изменама и допунама у њему учињеним;

7. Закон о пороти од 21 Октобра 1871 год. (Збор. XXIV. стр. 45);

8. Закон о старатељству од 25 Октобра 1872 год. (Збор. XXV. стр. 17), и закон о постављању судија за ванпарнична (неспорна) дела од истог дана и године (Збор. XXV. стр. 13), заједно са правилима о поступању у ванпарничним (неспорним) делима од 13 Децембра 1872 год. и

9. Закон о условном отпуштању криваца из казних завода од 22 Маја 1869 год. (Збор. XXII. стр. 34), заједно са упутством за извршење тога закона од 3 Јуна 1869 год.

Члан V.

Остала законска наређења за правосудну струку, која важе у старим границама Кнежевине Србије, уводиће се поступачно у живот у присаједињеним пределима, законодавним путем.

Члан VI.

Грађански спорови, који се затеку несвршени код средских и великих судија у време, кад овај закон почне важити, довршиће се по прописима закона о устројству судова и по законнику о поступку судском у грађанским парницама, обоје од 20 Фебруара 1865 год. И по томе:

1. У споровима, који се у то време затеку код средских судија непресуђени, а по грађанском поступку подлеже суђењу избраног суда (§ 434), окружни судови прекинуће даљи рад, и парничаре о томе известити решењем, а тужиоца упутити на избрани суд.

Са овим решењем вратиће се парничарима документи, ако су какве по том спору поднели.

У овом случају неће се никаква такса од парничара наплатити.

2. У оним споровима овога рода (§ 434 грађ. поступка), који буду у то време пресуђени од средских судија, ако има незадовољства или жалбе, судови ће окружни послати дело апелацијоном или касацијоном суду, према наређењу §§ 309 и 322 грађанског поступка.

Но ако касацијони суд такву пресуду уништи, суд ће окружни поступити по тачци под 1 овога члана. И у овом случају не ће се од парничара наплаћивати никакве судске таксе.

3. Спорове, који буду у то време код средских судија пресуђени, а по грађанском поступку судском подлеже суђењу окружних судова, на буду изјављена незадовољства или жалбе великом судији, окружни ће судови послати апелацијоном или касацијоном суду, коме од њих, према устројству судова и грађанском поступку, које дело припада.

4. У оним споровима, у којима су пресуде средских судија од великог судије уништене и средским судијама враћене, окружни судови поступиће по грађанском судском поступку.

5. Спорови, који се код великих судија затеку несвршени, поделиће се, према устројству судова и грађанском судском поступку, и што по овим законима припада апелацијоном суду, предаће се њему,

а што припада касацијоном суду, примиће овај, и сваки ће по свом кругу даље по њима радити.

А по делима, која се до тога дана нађу пресуђена, пресуде су одмах извршене.

Члан VII.

Сви кривични предмети, који се у ислеђењу затеку код полицијских власти или ереских судија у време, кад овај закон у живот ступи, доследиће се и пресудити по правилима законика о поступку судском у кривичним делима.

А у оним предметима, који се у то време затеку пресуђени код ереских судија, али не буду још послати великом судији, саопштиће се пресуда дотичним странама по прописима кривичног судског поступка, па потом даље поступити по прописима истог поступка и према устројству судова.

Кривична дела, која се у то време затеку невршена код великих судија, поделиће се тако, да оне предмете, који према устројству судова и закону о поступку судском у кривичним делима, подлеже разматрању касацијоног суда, прими касацијони суд, а оне, који подлеже суђењу апелацијоног суда, прими апелацијони суд, који ће потом сваки по свом кругу даље по њима радити, као да би било незадовољства или жалбе и тужиоца и оптуженога.

Члан VIII.

У време, кад овај закон ступи у живот, велике и ереске судије у присаједињеним пределима предаће своје архиве окружним судовима.

Члан IX.

Закон овај ступа у живот тридесети дан од дана кад га Књаз потпише, и од тада престају важити сва њему противна наређења у закону о привременом уређењу ослобођених предела од 3 Јануара 1878 год. (Збор. 32. стр. 250), и у закону о привременом управном подељењу и снабђењу с властима ослобођених предела од 14 Маја 1878 г. (Збор. 32. стр. 308).

Препоручујемо Нашем министру правде, да овај закон обнародује и о извршењу се његовом стара, властима пак заповедамо, да по њему поступају, а свима и свакоме, да му се покоравају.

31. Децембра 1878.
у Нишу.

М. М. ОБРЕНОВИЋ с. р.

(М. П.)

*Видно и ставно државно печат,
црвен државног печата,
министар правде,
Д. Матић с. р.*

*Председник мн. савета,
министар иностраних дела,
Јов. Ристић с. р.*

*Министар унутрашњих дела,
Рад. Милојковић с. р.*

*Министар правде,
Д. Матић с. р.*

*Министар грађевина,
Р. Алимпић с. р.*

*Министар просвете
и црквених дела,
А. Васиљевић с. р.*

*Министар финансије,
В. Јовановић с. р.*

*Министар војна,
почасни ађутант Његовог
Височанства Књаза,
генерал-штабни потпуковник,
Јов. Мишковић с. р.*